

Informatienota raad

Zaaknummer	Z-24-520046
Documentnummer	DOC-25-1028474
Van	College
Datum	8 april 2025
Onderwerp	Verordening Bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte van de BTA af

Ter informatie

Kennis nemen van:

De motivatie van het college om de Verordening Bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte (Bboor) van de BTA af te halen.

Aanleiding

Een van de manieren hoe de boea's overlast in de openbare ruimte en kleine ergernissen kunnen handhaven is door het opleggen van de bestuurlijke strafbeschikking. Dit zijn boetes die worden doorgestuurd naar het Centraal Justitieel Incassobureau (hierna: CJIB) en door hen geïnd worden. Een andere manier is de bestuurlijke boete. De bestuurlijke boete is net als de bestuurlijke strafbeschikking bestraffend, maar wordt door de gemeente zelf afgehandeld en dus ook geïnd. Bij het invoeren van de bestuurlijke boete is het daarom ook noodzakelijk om een backoffice in te richten om boetebesluiten op te stellen, boetes te innen en in te vorderen en bezwaar en beroep af te handelen.

Al een aantal keer is uw raad geïnformeerd over een onderzoek naar de mogelijkheid voor het invoeren van de bestuurlijke boete voor verschillende beleidsdomeinen (Openbare Orde en Veiligheid, Burgerzaken en Omgevingszaken) en of we daarmee een extra handhavingsmiddel tot onze beschikking krijgen. Dit heeft er inmiddels toe geleid dat het college het Handhavingsbeleid horeca en andere alcoholverstrekkers heeft vastgesteld op 4 februari 2025, waardoor het mogelijk is geworden om artikelen uit de Alcoholwet te sanctioneren met de bestuurlijke boete. En het is duidelijk geworden dat we voor de handhaving van de Wet Basisregistraties Personen (hierna: Brp) bestaand beleid hebben dat het mogelijk maakt om de bestuurlijke boete op te leggen bij overtredingen van die wet. Ook is gebleken dat het mogelijk is dat uw raad een verordening vaststelt om de Algemene plaatselijke verordening (hierna: Apv) en de Afvalstoffenverordening te kunnen beboeten met de bestuurlijke boete. Om dit te kunnen doen, is het vaststellen van de Verordening bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte (hierna: Bboor) in mei 2024 toegevoegd aan de Bestuurlijke Termijn Agenda (hierna: BTA).

De besluitvorming hiervoor is twee keer doorgeschoven op de BTA omdat de stukken inhoudelijk nog niet gereed waren. Ook bij de laatste puntjes op de i bleek dat er nog onduidelijkheden waren. Om die weg te nemen hebben we verder uitgezocht of het invoeren van de bestuurlijke boete om overlast in de openbare ruimte te sanctioneren, haalbaar is en welke voor- en nadelen het heeft ten opzichte van de huidige werkwijze. De conclusie daaruit is dat:

- de bestuurlijke boete om overlastfeiten aan te pakken geen extra handhavinginstrument is omdat het in de plaats komt van de bestuurlijke strafbeschikking (die naar het CJIB worden verstuurd en door het CJIB worden geïnd). Als een verordening Bboor is vastgesteld en in werking is getreden, is het niet mogelijk om de bestuurlijke boete en de bestuurlijke strafbeschikking tegelijkertijd te gebruiken bij het handhaven van de Apv en de Afvalstoffenverordening. Dit is anders bij de bestuurlijke boete voor overtredingen van de Alcoholwet en de Brp omdat de wettelijke grondslagen daarvoor niet uit het Bboor volgen en die kunnen daarom wel bestaan naast een verordening Bboor.
- uitbreiding van het handhavinginstrumentarium wel kan worden gerealiseerd door een bestuurlijke strafbeschikking op te leggen en spoedeisende bestuursdwang toe te passen bij het verkeerd aanbieden van (bedrijfs)afval. Spoedeisende bestuursdwang is een bestuursrechtelijk handhavinginstrument wat inhoudt dat direct een overtreding wordt beëindigd op kosten van de overtreder. In het geval van verkeerd aangeboden afval, houdt dit dus in dat afvalzakken door boa's bij het aantreffen worden verwijderd uit de openbare ruimte, de kosten daarvoor worden verhaald en we daarnaast een bestuurlijke strafbeschikking kunnen opleggen;
- de bestuurlijke boete vanwege het beperkt aantal boetes (vergeleken met het aantal boetes uit 2024 die we naar het CJIB hebben doorgezet) en evenredige inkomsten, nauwelijks financieel voordeel oplevert ten opzichte van de huidige situatie. Naar alle waarschijnlijkheid is er zelfs sprake van een negatieve businesscase;
- voor de inning en invordering van de bestuurlijke boete kan worden aangesloten bij de bestaande werkwijze voor het innen en invorderen van dwangsommen en kostenbeschikkingen;
- ook bij bezwaar en beroep kan worden aangesloten bij de bestaande werkwijze;
- de huidige capaciteit voor juridische ondersteuning (in team OOV) kwetsbaar is en bij toename van de productie van de Bboor mogelijk ontoereikend;
- een voordeel van de invoering van Bboor is dat er lering getrokken kan worden uit bezwaar en beroep om de kwaliteit van de Bboor blijven te verbeteren. Daar is op dit moment geen sprake van omdat de boetes naar het CJIB gaan en bijvoorbeeld onbekend is of alle boetes geïnd worden en of beroep van overtreeders gegrond is.

De algehele conclusie is gelet op bovenstaande dat invoering van de bestuurlijke boete om tegen overlastfeiten op te treden, geen meerwaarde heeft en geen duidelijke verbeteringen opleveren ten opzichte van de huidige werkwijze. Ook is gebleken dat we met de huidige werkwijze met de bestuurlijke strafbeschikking een dekkend handhavingssysteem hebben en we dus alle overtredingen van de Apv en Afvalstoffenverordening kunnen beboeten. Het eventueel invoeren van de bestuurlijke boete levert dus geen extra mogelijkheden om te kunnen beboeten op. We kiezen er daarom voor om te blijven werken met de bestuurlijke strafbeschikking en uw raad de verordening Bboor niet voor te leggen voor besluitvorming.

Bestuursrechtelijke aanpak

Naast de conclusie dat we met de boetes die we naar het CJIB sturen een werkwijze hebben die goed werkt, hebben we ook de bestuursrechtelijke herstelsancties tot onze beschikking. Dit zijn de last

onder bestuursdwang en de last onder dwangsom. De last onder dwangsom houdt in dat we een overtreder sommeren een overtreding te beëindigen binnen een bepaalde termijn en wanneer dat niet gebeurt, we dan een dwangsom innen. Bestuursdwang houdt in dat wij op kosten van een overtreder een overtreding beëindigen (zoals hierboven als voorbeeld opgenomen bij het direct opruimen van afval wanneer dit door boa's wordt aangetroffen).

Uit de conclusie van het onderzoek is dus gebleken dat we een extra inspanning kunnen leveren op de aanpak van bedrijfsafval. Het gaat daarbij niet om bijvoorbeeld chemisch afval omdat de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord daar op handhaaft, maar om regulier bedrijfsafval. Er zijn een aantal gemeenten in Nederland (zoals bijvoorbeeld Rotterdam) die bij de handhaving van afvalovertredingen zowel spoedeisende bestuursdwang toepassen als een bestuurlijke strafbeschikking opleggen. In die werkwijze worden strafrecht en bestuursrecht samen effectief toegepast. Dit willen wij ook gaan doorvoeren en levert een uitbreiding op van het palet aan handhavingsinstrumenten.

Deze werkwijze willen we ook voor andere overlastfeiten (zoals bijvoorbeeld graffiti in de openbare ruimte) toepassen. Dat houdt in dat we bij het aantreffen van graffiti (op objecten) in de openbare ruimte dit laten schoonmaken en de kosten verhalen op de overtreder. In het geval van graffiti is het dan wel nodig dat we de overtreder op heterdaad betrappen of op andere wijze een overtreder kunnen aanwijzen. En we leggen dan aanvullend een bestuurlijke strafbeschikking op.

Door bovengenoemde werkwijze komen we ook tegemoet aan hoe het onderzoek naar het breed invoeren van de bestuurlijke boete van start is gegaan en hoe we dit verantwoord hebben in de Kaderbrief uit 2024. De mogelijkheden voor het breed invoeren van de bestuurlijke boete zijn namelijk in beeld gebracht naar aanleiding van een toezegging van de burgemeester bij het behandelen van de motie "Vandalisme keihard aanpakken" bij de Begrotingsraad in 2023.

Door in sommige gevallen spoedeisende bestuursdwang toe te gaan passen, voegen we wel een extra middel toe aan ons handhavingsinstrumentarium.

Kernboodschap

De Verordening Bboor heeft bijna een jaar op de BTA gestaan en is al een aantal keer doorgeschoven. Omdat een laatste onderzoek naar de invoering van de bestuurlijke boete m.b.t. de handhaving van overlastfeiten tot de conclusie heeft geleid dat het invoeren van de verordening geen meerwaarde heeft en we al een dekkend handhavingssysteem hebben, heeft het college voorgesteld het voorstel definitief van de BTA af te halen. Gelet op bovenstaande verloop, informeert het college uw raad hierover met deze informatienota uitgebreider dan normaal gesproken wanneer een onderwerp van de BTA afgaat.

Consequenties

Geen.

Communicatie

Geen.

Vervolg

Geen.

Bijlagen

Geen.

